2026-10-01

Ministerie van Financiën

TER BESLISSING
Aan

de staatssecretaris van Financiën

Persoonsgegevens

nota

Beslisnota Beantwoording Kamervragen landbouwbesluit

Datum
21 september 2026

Notanummer
2026-0000392436

Bijlagen
1. Aanbiedingsbrief
2. Antwoorden

Aanleiding

De Tweede Kamerleden Vermeer en Van der Plas (beiden BBB) hebben Kamervragen gesteld over het in november 2025 gepubliceerde Landbouwbesluit. Eerder dit jaar zijn over dit onderwerp ook Kamervragen gesteld door de leden Stoffer en Flach (SGP)[1].

Beslispunten

1. Gaat u akkoord met bijgevoegde antwoorden? Zo ja, dan vragen wij u de aanbiedingsbrief te ondertekenen (bijlage 1). De antwoorden worden mede namens de staatssecretaris LVVN naar de Kamer gestuurd.

akkoord, 1 proces check

2. Gaat u akkoord voor het openbaar maken van de nu voorliggende nota conform de beleidslijn Actieve openbaarmaking nota's? Omlijnde delen worden voorafgaand aan de openbaarmaking onzichtbaar gemaakt.

akrd

Kernpunten

- De Kamervragen zijn gesteld naar aanleiding van een informerend artikel van het accountants- en advieskantoor Aaff over het onderdeel vruchtwisseling in het gepubliceerde landbouwbesluit.[2] Meer specifiek wordt aandacht gevraagd voor de toepassing van de landbouwvrijstelling in situaties waarin sprake is van vruchtwisseling. Dit onderdeel van het beleidsbesluit wordt door de sector als strikt ervaren, blijkt ook uit de eerdere Kamervragen op dit onderwerp.
- In een beleidsbesluit geeft de staatssecretaris van Financiën uitleg in zijn hoedanigheid van uitvoerder van de belastingwetgeving over de toepassing van die wetgeving. Een dergelijk beleidsbesluit biedt de praktijk duidelijkheid over de toepassing van het recht door de Belastingdienst. Het vertrekpunt is dat alleen de belastinginspecteurs van de Belastingdienst gebonden zijn aan die uitleg. Voor zover daarvoor steun in het recht is te vinden, kan de belastingplichtige van dit standpunt afwijken. Eventuele verschillen van inzicht kunnen altijd aan de belastingrechter worden voorgelegd.
- Op 5 november 2025 is een actualisatie van het beleidsbesluit gepubliceerd over landbouwgerelateerde onderwerpen.[3] Nieuw is het onderdeel over het begrip vruchtwisseling en de toepassing van de landbouwvrijstelling. Dit

[1] Aanhangsel Handelingen II 2025/26, 1269.

[2] Aaff.nl, 13 maart 2026, Landbouwvrijstelling en vruchtwisseling | aaff

[3] Stcrt 2025, 38606.

nieuwe onderdeel betreft een bestendiging van een bestaande werkafspraak tussen de Belastingdienst en de sector.

- In het beleidsbesluit komt tot uitdrukking dat de landbouwvrijstelling in beginsel niet van toepassing is op grond die ter beschikking wordt gesteld aan een ander. Dit is op basis van de jurisprudentie alleen anders als sprake is van noodzakelijke vruchtwisseling ter behoud van de kwaliteit van de bodem van de grond door de grondeigenaar.
- In de antwoorden op de nieuwe Kamervragen is – in lijn met de antwoorden op Kamervragen van de leden Stoffer en Flach eerder dit jaar - aangegeven dat het beleidsbesluit binnen de kaders van bestaande wet en jurisprudentie een zo ruim mogelijke uitleg geeft van het begrip vruchtwisseling, in welk geval de landbouwvrijstelling van toepassing is.
- In lijn met de kabinetsreactie op de motie Stoffer en motie Grinwis c.s.[4] is aangegeven dat voor een verdere verruiming van het beleid een wetswijziging noodzakelijk is. Gelet op de recente uitkomsten van de evaluatie van de landbouwvrijstelling ligt het echter niet voor de hand om daarvoor te kiezen.[5] Uit de evaluatie volgt dat de landbouwvrijstelling niet doelmatig en doeltreffend is.
- De beantwoording is op medewerkersniveau met LVVN afgestemd. Ambtelijk LVVN heeft aangegeven dat ze de finale antwoorden parallel aan de staatsecretaris LVVN voorleggen.

graag even dubbelcheck of aan LVVN kant ook MLVVN in de loop zit, daar heb ik immers het gesprek op zijn initiatief ook mee gehad

Toelichting

- De hoofdregel is dat de landbouwvrijstelling niet van toepassing is op grond die ter beschikking wordt gesteld aan een ander. Op grond van de wet en de jurisprudentie blijft de landbouwvrijstelling – in afwijking van de hoofdregel – enkel van toepassing als de grond aan een derde uit gebruik wordt gegeven bij voor de eigenaar van de grond noodzakelijke vruchtwisseling. De eigenaar van de grond neemt, na afloop van het noodzakelijke uit gebruik geven, de grond weer in gebruik in de eigen landbouwonderneming. De sector zou graag een ruimere benadering willen waarbij de landbouwvrijstelling ook van toepassing blijft in gevallen die niet beperkt zijn tot noodzakelijke vruchtwisseling en het perspectief van de gebruiker van de grond een rol speelt.
- Het beleidsbesluit blijft binnen de grenzen van de wet en jurisprudentie en komt voor zover mogelijk maximaal toe aan de gewenste praktische flexibiliteit bij de bedrijfsvoering indien sprake is van vruchtwisseling. Een ruimere benadering waarbij grond die ter beschikking wordt gesteld aan een ander maar waarin geen sprake is van noodzakelijke vruchtwisseling (zoals dat wel het uitgangspunt is in het Landbouwbeleidsbesluit) is echter niet mogelijk gelet op wetgeving en jurisprudentie.
- Als de landbouwvrijstelling niet van toepassing is op grond die tijdelijk aan een ander ter beschikking wordt gesteld zonder noodzaak tot vruchtwisseling, is de landbouwvrijstelling niet van toepassing voor de periode van terbeschikkingstelling. Daarbij wordt opgemerkt dat de eigenaar van de grond dus niet de toepassing van de landbouwvrijstelling verliest voor de waardeontwikkeling van de grond voor de tijd dat deze in het eigen landbouwbedrijf werd gebruikt.

[4] Kamerstukken II 2025/26, 36812, nr. 120, blg-1247807.

[5] Evaluatie landbouwvrijstelling – Rapport SEO, 31 januari 2024.

- In de beantwoording van de Kamervragen wordt herhaald dat een wetswijziging waarbij de uitzondering voor vruchtwisseling wordt uitgebreid binnen de landbouwvrijstelling niet voor de hand ligt. Dit doet afbreuk aan de wettelijke systematiek dat waardeaangroei belast wordt op het moment dat landbouwgronden niet meer aan het eigen landbouwbedrijf worden aangewend. Bovendien zou hiermee een regeling worden verruimd die negatief is geëvalueerd ten aanzien van doeltreffendheid en doelmatigheid.

- Vruchtwisseling speelt ook een rol bij de toepassing van de bedrijfsopvolgingsregeling in de schenk- en erfbelasting (BOR) en de doorschuifregeling voor het aanmerkelijk belang (DSR ab) bij schenking of vererving van een landbouwonderneming. Onroerende zaken die ter beschikking worden gesteld aan een ander komen sinds 1 januari 2024 niet langer in aanmerking voor de BOR en DSR ab, de zogenoemde vastgoedmaatregel.
- Er geldt echter een uitzondering op deze maatregel voor de terbeschikkingstelling van los land in het kader van teelten waarvoor vruchtwisseling noodzakelijk is als bedoeld in de teeltpachtwetgeving zoals opgenomen in titel 5 van Boek 7 van het Burgerlijk Wetboek (BW).[6] Als een akkerbouwer grond verpacht aan de melkveehouder die hier gras of maïs op teelt, kan geen teeltpachtovereenkomst worden gesloten. De BOR en DSR ab zijn dan niet van toepassing.
- In de kabinetsreactie op de motie Grinwis c.s. is aangegeven dat onderzocht wordt of de uitzondering op de vastgoedmaatregel op dit punt kan worden verruimd.[7] De insteek is om te komen tot een verruiming die bewerkstelligt dat bij uitruil van grond tussen akkerbouwers en melkveehouders de uitzondering op de vastgoedmaatregel ook gaat gelden voor door akkerbouwers in het kader van noodzakelijke vruchtwisseling verpachte grond. In de Fiscale Verzamelwet 2028 zal hiertoe een maatregel worden uitgewerkt.

Communicatie
N.v.t.

Politiek/bestuurlijke context
Zie hierboven beschreven.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden
Niet van toepassing.

[6] Artikel 7:396 BW.

[7] Kamerstukken II 2025/26, 36812, nr. 120, blg-1247807.